

Dapi 17 onns carmala la fiera da fols biars catschadurs digl entir Grischun a Tusaun.

FOTO H. HUONDER

Fiera da fols a Tusaun sco caschun da sentupada

■ (anr/hh) Per la 18avla ga ha la fiera da fols d'uolp, fiergnas e tais giu liug la sonda vargada el vitg a Tusaun. Danovamein ein catschaduras e catschadurs digl entir cantun arrivai el Grischn central per offerir als marcadonts lur fols dils animals sittai ils davos meins. La fiera da fols che vegn cumbinada cun la fiera da products regionalis fuor-

ma la fin dalla stagiun da catscha. Per biars catschadurs ed amitgs dalla catscha ei quei lu era la caschun da rescuntrar. La fiera da fols a Tusaun ei la suletta da siu gener egl entir cantun Grischn. Ella ei in'attracziun era per gliud che ha negina relaziun cun la catscha.

Sa tgei valeta che quels fols han tuts ensemen?

La fin dalla stagiun da catscha

La sonda vargada ha la 18avla fiera da fols giu liug el vitg a Tusaun

DA HANS HUONDER / ANR

■ **La fiera da fols a Tusaun ei aschida-
dir la fin dalla stagiun da catscha.
Quella fuorma numnadamein la catscha
da laghetg che cuoza mintgamai
dil november entochen la fin da fevrer.
Alla fiera vegnan ils fols d'uolps, fiergna
e tais offeri als marcadonts dalla
Bassa. La vendita ha purtau uonn in
niev record.** Igl onn 1997 ei la Secziun
da catschadurs Traversina daventada per
l'emprema ga activa alla fiera regiunala
da primavera a Tusaun. La gronda revista
da trofeas ha cattau in tal eco ch'ils catschadurs
dalla regiun da Tusaun ein se-
decidi igl onn suenter per in ulteriur ar-
ranchament. Lu han els mess en pei la
fiera da fols d'uolp, fiergna e tais e quella
sentupada da catschadurs cun marcadonts
ei stada naven digl emprem onn in
success cumplein. El decurs da quels 17
onn ei la fiera carschida successivamein
ed ei daventada ina dallas grondas da siu
gener en Svizra. Adherentas ed adherents
dalla catscha da laghetg digl entir cantun
Grischun ein era serendi la sonda vargada
a Tusaun per mussar lur predas.

Ina sentupada extraordinaria

La fiera da fols a Tusaun ei la suletta da
siu gener el Grischun. Per quei motiv ar-
rivan a quella lu era catschadurs e catschadurs
da tuttas regiuns sco era d'ul-

teriurs cantuns. Aschia han era catschadurs
da S. Gagl, Appenzell e Turitg offeriu
uonn lur fols als marcadonts. La fiera
fuorma la finiziun dalla stagiun da catscha,
in ulteriur motiv da s'entupar e dar
ina paterlada. Pils catschadurs grischuns
entscheiva la stagiun da catscha igl em-
prem da settember cun la catsch'aulta,
cuntinua cun la catscha bassa e naven
digl emprem da november entochen la
fin da fevrer suondan la catscha da lag-
hetg e la catscha cun traplas. Quels che
han la vegliadetgna necessaria ed il cletg
san aunc serender igl october alla catscha
da capricorns. Che la catscha da laghetg
ei ina pissiun tut speciala han ins saviu
constatar ina ga dapli la sonda a Tusaun.
Catschadurs e catschadurs da lunsch e
da maneivel ein arrivai cun lur predas
digl unviern vargau. Bials fols d'uolp,
da fiergnas, denter quellas era entginas
pauca dil puppen mellen, e singuls da tais
ein stai da contemplar. Ils biars ein arri-
vai el vitg cun lur fols vid in fest si dies,
auters han celebrau lur preda era uonn
in ina fuorma particulara. Gest quella ori-
ginalitad s'auda era tier la fiera da Tusaun
e fa quella tut speciala, era per la glieud
che ha buca gest ina relaziun pli stretga
cun la catscha.

Prezis mudests

Ina fatschenta ei la vendita dils fols
d'uolp buca per ils catschadurs. Lezs

temps ein vargai. A Tusaun ei vegniu pa-
gau la sonda per in bi fol d'uolp 15
francs e per la fiergna 25 francs. Quei ei
mintgamai rodund diesch francs pli
pauc ch'igl onn vargau. Ils treis marcadonts
presentis alla fiera motiveschan
quella reduzziun cun la fermezia dil
franc svizzer. Ina gronda part dils fols
vegn numnadamein vendida egl exte-
riur. Quels prezis ein lunsch naven da
quels che vegnevan pagai pli baul. Ils
onn entuorn la Secunda uiera mundia-
la valeva in fol d'ina uolp entochen 100
francs, quels dallas fiergnas schizun 160
francs l'in. Ils davos onns e decennis ein
quels prezis sereduci cuntinuadamein,
en emprema lingia pervia dallas campa-
gnas encunter il commerci cun fols. Las
campagnas han giu per consequenza
ch'il diever per exempel da mantels cun
fols ei oz praticamein inexistentis ell'Eu-
ropa centrala. Igl onn vargau ein ro-
dund 1700 fols vegni vendi, respectiva-
meins cumprai dils marcadonts a Tu-
saun. Uonn han ils organisaturs schizun
saviu registrar in niev record. Tut en tut
ein rodund 2000 fols d'uolp vegni ven-
di sco era 250 fols da fiergna e 130 fols
d'auters animals sco per exempel tais.
Quei record po vegnir attribuius denter
auter alla participaziun da catschadurs
e catschadurs d'ordeifer il cantun. La
qualitad dils fols ei stada per gronda part
buna.

Biars e bials fols d'uolp han pudiu vegnir contemplai a Tusaun.

In marcadont giudichescha la qualitat dils fols.

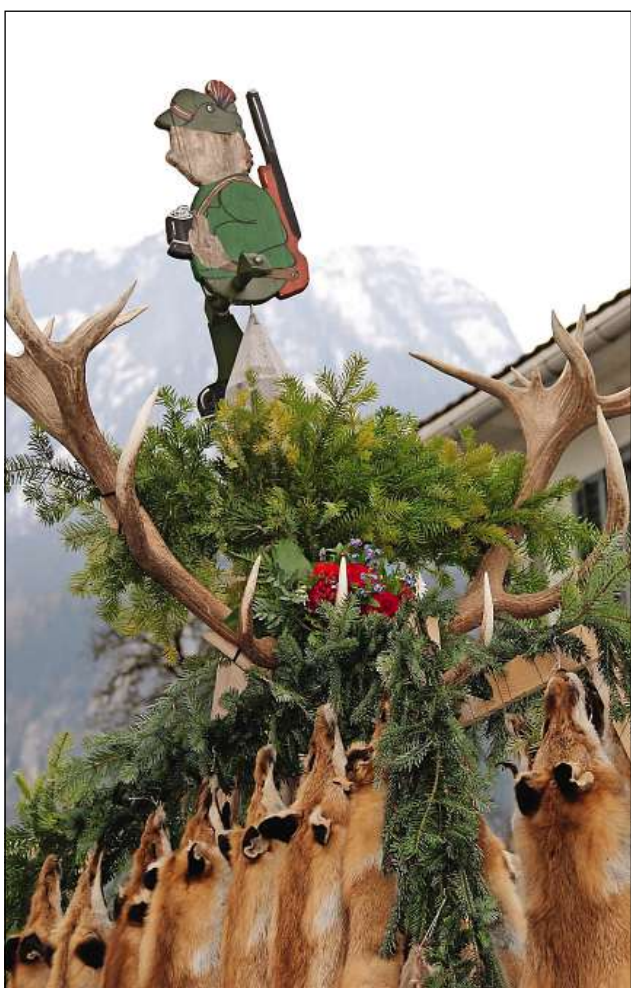
La fiera da fols a Tusaun ei era ina caschun da sentupada.

Ils Tuatschins arrivan cun lur predas a Tusaun.

Ina gruppa cun corns da catscha ha delectau musicalmeins ils numerus visitaders dalla fiera.

Ils catschadurs dattan breigia da presentar ils fols dallas uolps sitadas dil november entochen il fevrer.

La fatschenta ei fatga – ils fols ein vendi.

FOTOS H. HUONDER